

Warszawa, 10.03.2026 r.

APEL

**NSZZ Rolników Indywidualnych „Solidarność” Województwa Mazowieckiego
oraz Instytutu Pamięci Narodowej
do Rad Gmin Województwa Mazowieckiego
w sprawie uczczenia 45. rocznicy powstania NSZZ RI „Solidarność”**

Szanowni Państwo Radni,

Rok 2026 przynosi wyjątkową rocznicę – 45 lat od powstania NSZZ Rolników Indywidualnych „Solidarność”, historycznego ruchu, który stał się głosem polskiej wsi w walce o wolność, godność i prawa obywatelskie.

Rolnicza „Solidarność” narodziła się nie w gabinetach, lecz w gospodarstwach i parafiach, w codziennym trudzie ludzi, którzy pozostali wierni ziemi, wierze i Ojczyźnie. To rolnicy – często wystawieni na represje i szykany – mieli odwagę upomnieć się o podstawowe prawa: wolność, własność, prawdę i możliwość zrzeszania się.

Powstanie Związku było jednym z najważniejszych wydarzeń w dziejach polskiej wsi XX w. Porozumienia zawarte w Ustrzykach Dolnych i Rzeszowie, a także w Bydgoszczy stały się symbolem zwycięstwa solidarności społecznej nad przemocą systemu komunistycznego. Bez tego zrywu wolnych rolników nie byłoby późniejszych przemian ustrojowych, nie byłoby wolnej Polski ani odrodzonego samorządu terytorialnego.

Dziś, po 45 latach, szczególny obowiązek pamięci spoczywa na gminach – wspólnotach najbliższych obywatelowi, zakorzenionych w historii, tradycji i tożsamości polskiej wsi.

Dlatego NSZZ RI „Solidarność” Województwa Mazowieckiego oraz Instytut Pamięci Narodowej apelują do Rad Gmin, aby:

- wprowadziły niniejszy apel do porządku obrad jednej z najbliższych sesji i odczytały go jako wyraz hołdu dla twórców rolniczej „Solidarności”;
- podjęły stanowisko lub uchwałę rocznicową przypominającą wkład polskich rolników w walkę o suwerenność i wolność Narodu;
- zaangażowały szkoły, instytucje kultury, parafie oraz organizacje społeczne w przekazywanie młodemu pokoleniu prawdy o historii polskiej wsi;
- oraz wsparły inicjatywy lokalne służące trwałemu upamiętnieniu dziedzictwa rolniczej „Solidarności”.

Niech obchody tego pięknego Jubileuszu staną się również okazją do wspólnego działania na rzecz ocalenia materialnych świadectw naszej działalności. I tak jak polska ziemia karmiła naszych Ojców, tak i te świadectwa niech karmią pamięć przyszłych pokoleń.

Ocal historię! To przesłanie realizowanego przez Instytut Pamięci Narodowej projektu Archiwum Pełne Pamięci, w ramach którego gromadzone są dokumenty prywatne i urzędowe, pamiętniki, dzienniki, fotografie, nagrania audio i wideo. Projekt zachęca do wydobycia z domowych zbiorów materiałów ukazujących zarówno zapomniane czy nieznane historie rodzinne, jak i dokumentów istotnych w dziejach Polski i Polaków. Ciekawie opracowane we współpracy z darczyńcami i historykami, w formie artykułów i podcastów, trafiają do szerszego grona odbiorców. Nie pozwólmy, aby „okruchy” naszej historii zostały zapomniane. Sprawmy, by miały szansę żyć dłużej!

Jednocześnie pragniemy podkreślić, że NSZZ RI „Solidarność” Województwa Mazowieckiego oraz Instytut Pamięci Narodowej pozostają otwarte na wszelkie inicjatywy podejmowane przez gminy, służące godnemu uczczeniu tej rocznicy. Deklarujemy gotowość do współpracy przy organizacji wydarzeń rocznicowych, spotkań historycznych, wystaw, konferencji oraz innych form przypominania mieszkańcom o dziedzictwie rolniczej „Solidarności”.

Z wyrazami szacunku i solidarności,

**Przewodniczący
Mazowieckiej Rady Wojewódzkiej
NSZZ RI „Solidarność”**

Przewodniczący
Mazowieckiej Rady Wojewódzkiej
NSZZ RI „Solidarność”
Marek Boruc

Marek Boruc

**Zastępca Prezesa Instytutu
Pamięci Narodowej
Komisji Ścigania Zbrodni
przeciwko Narodowi Polskiemu**

Karol Polejowski

Karol Polejowski

ul. Warsztatowa 1A 15-637 Białystok	85 664 57 23 app.bialystok@ipn.gov.pl
ul. Piastowska 40b, p. 212 43-300 Bielsko-Biała	33 813 63 59 app.bielsko-biala@ipn.gov.pl
ul. Wincentyny Teskowej 1 85-130 Bydgoszcz	52 586 26 25 app.bydgoszcz@ipn.gov.pl
ul. Sobieskiego 7 p. 30 42-200 Częstochowa	32 207 05 65 app.czestochowa@ipn.gov.pl
al. Grunwaldzka 216 80-266 Gdańsk	58 511 92 40 app.gdansk@ipn.gov.pl
ul. Józefowska 102 40-145 Katowice	32 207 05 30 app.katowice@ipn.gov.pl
al. Na Stadion 1 25-127 Kielce	41 340 50 64, 41 340 50 60 app.kielce@ipn.gov.pl
pl. Skulimowskiego 1 32-020 Wieliczka	12 289 14 58, 12 289 14 12 app.krakow@ipn.gov.pl
ul. Szewska 2 20-068 Lublin	81 536 34 30 app.lublin@ipn.gov.pl
ul. E. Orzeszkowej 31/35 91-479 Łódź	42 616 27 15 app.lodz@ipn.gov.pl
ul. Jagiellońska 46 10-273 Olsztyn	89 521 48 03 app.olsztyn@ipn.gov.pl
ul. Rolna 45a 61-487 Poznań	61 835 69 18 app.poznan@ipn.gov.pl
ul. Zeromskiego 53 26-600 Radom	48 368 24 12 app.radom@ipn.gov.pl
ul. Słowackiego 18 35-060 Rzeszów	17 860 60 11 app.rzeszow@ipn.gov.pl
ul. Janickiego 30 71-270 Szczecin	91 484 98 25, 91 484 98 33 app.szczecin@ipn.gov.pl
ul. Kłobucka 21 02-699 Warszawa, ul. Janusza Kurtyki 1 02-676 Warszawa	600 974 144 22 581 89 89 22 581 89 93 app@ipn.gov.pl
ul. Sołtysowicka 21a 51-168 Wrocław	71 326 76 73 app.wroclaw@ipn.gov.pl

Przełącz dokumenty

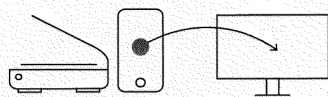
www.archiwumpamieci.pl

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

Historia to nie tylko wielkie wydarzenia, lecz także losy każdego człowieka i każdej rodziny. Bez ich poznania obraz naszej przeszłości byłby niepełny. Spraw, by rodzinne historie z dna szafy nie zostały zapomniane!

1

Wysłanie

Zrób zdjęcie telefonem lub zeskanuj dokumenty. Prześlij fotografie lub skany przez formularz na stronie archiwumpamieci.pl.

Jeśli nie masz możliwości przesłania dokumentów przez formularz, możesz przesłać ich kopie pocztą na adres:

Archiwum Pełne Pamięci, ul. Janusza Kurtyki 1, 02-676 Warszawa
lub mailem na adres: app@ipn.gov.pl

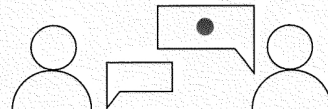
Skontaktujemy się z Tobą telefonicznie, mailowo lub osobiście.

2

Rozmowa

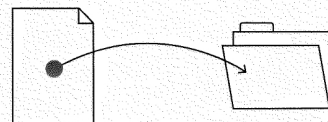
Po pierwszej weryfikacji przesłanych dokumentów poinformujemy Cię, czy Twoje dokumenty mogą stać się częścią Archiwum Pełnego Pamięci. Jeżeli otrzymane dokumenty nie będą dotyczyć interesujących nas zagadnień, dołożymy starań, by wskazać instytucję, która zabezpieczy Twoje zbiory.

3

Spotkanie

Jeśli Twoje pamiętki okażą się ciekawym historycznie materiałem, zaprosimy Cię na spotkanie. Spotkanie odbędzie się w dogodnej dla Ciebie lokalizacji lub w trybie online.

4

Przekazanie

Twoje zbiory będą w profesjonalny sposób zabezpieczone - zrobimy wszystko, by nie uległy niszczeniu i zostały należycie zakonserwowane.

5

Certyfikat

Chcąc podziękować darczyńcom za współpracę, przygotowaliśmy specjalny dokument potwierdzający przekazanie pamiętek do Archiwum Pełnego Pamięci.

Institut Pamięci Narodowej
-Komisja Ścigania Zbrodni
przeciwko Narodowi Polskiemu
Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej
02-676 Warszawa, ul. Janusza Kurtyki 1

OPLATA POBRANA
TAXE PERCUE-POLOGNE
Umowa z Poczta Polska S.A.
ID nr 611412/W

Rada Gminy Słupno
ul. Miszewska 8A,
09-472 Słupno

URZĄD GMINY W SŁUPNIE
W P L Y N Ę Ł O

data 2026-03-16 SK

Nr. .... podpis